

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Loppupeleissä...

Derrick Jensen

Derrick Jensen
Loppupeleissä...

Haettu 6.7.2012 osoitteesta:

<http://takku.net/article.php/20061129220343993>

Otteita Derrick Jensenin kirjasta "Endgame: The Collapse of Civilization and the Rebirth of Community". Väliotsikot ja viitteet ovat kääntäjän lisäämiä.

fi.theanarchistlibrary.org

toi miehelle viisi. (Jos siskostani voi sanoa jotain, niin hänellä on munasarjaa, tai mikä ikinä onkaan munien naispuolinen vastine.) Mies lähti. Pointti tässä on se, että siskoni ansiosta mies ei enää pitänyt itseään raiskaajana vaan ryöstäjänä, ja toimi sen mukaisesti. Siskoni käytännössä tappoi raiskaajan. Joskus, kun miehet pitävät itseään hyvin vahvasti raiskaajina, ei ole mahdollista tappaa raiskaajaa tappamatta itse miestä. Olkoon niin.

Sisältö

Kunniallisista ja kunnialtomista ihmisistä	6
Toivosta	9
Väkivalta, keskustelu ja valheet	13
Raiskaajan tappamisesta	24

Mies kietoo ruumiin huopaan, vie sen ulos, palaa kotiinsa, sulkee oven takanaan ja vastaa päättäväisesti ☒En☒ Joillekin muille naisille tämä voi tarkoittaa tappelua kuolemaan asti, mieluiten miehen. Ja vielä jotkut muut ☒monet muut ☒ eivät tietoisesti tee valintaa siirtyä uhrista selviytyjäksi itse raiskauksen tapahtumahetkellä ☒ heillä on aivan tarpeeksi tekemistä pelkässä selviytymisessä että voisivat ajatella itsensä nimeämistä selviytyjäksi ☒ mutta tekevät tuon päätöksen ajan myötä, seuraavien kuukausien, vuosien ja vuosikymmenien kuluessa, kun he sulattelevat sitä mitä heille tehtiin, ja omia reaktioitaan siihen. Ja tietenkin vielä jotkut valitsevat joitain muita lähestymistapoja: on yhtä monta lähestymistapaa tähän kysymykseen itsensä samaistamisesta selviytyjäksi uhrin sijaan kuin on mahdollisia uhreja, mahdollisia selviytyjiä.

Seuraava askel, johon ainakin jotkut naiset ryhtyvät tässä omien olosuhteidensa muuttamisen prosessissa, on yrittää saada mies lopettamaan itsensä käsittäminen raiskaajana, ja sen sijaan saada hänet pitämään itseään jonain muuna, toivottavasti ei kuitenkaan murhaajana. Esimerkki voi selventää asiaa. Eräänä aamuna 1970-luvun puolivälissä siskoni oli sängyssä lueskelemassa, kun hän yhtäkkiä kuuli miehen painon selkänsä päällä ja veitsen kurkullaan. Mies sanoi aikovansa raiskata hänet. Hän sanoi että ☒voit tehdä niin jos haluat, mutta minun on kerrottava sinulle että miehelläni ja minulla on syfilis, jota ollaan parantamassa. En tiedä haluatko ottaa tartuntariskin☒ Äitimme oli aina sanonut hänelle että on pidettävä reseptilääkepulloa sängyn vierellä, juuri tätä sattumaa varten. (Ja mitä se kertoo kulttuuristamme, että äitien on valmistettava tyttäriään tätä mahdollisuutta varten, tai oikeastaan, ottaen huomioon kulttuurimme raiskaustilastot, tätä väistämättömyyttä varten?) Kaikeksi onneksi mies ei katsonut purkkia tarkasti, sillä muuten hän olisi huomannut että alkuperäinen resepti oli useita vuosia vanha, siskon migreenilääkkeitä varten kirjoitettu, ja että pullo oli nyt täynnä aspiriinia. Hän kertoi siskolleni, ettei tämä ollut riskin arvoinen, ja että hän sen sijaan halusi kaikki tämän rahat. Siskolla oli kaksikymmentä dollaria käsilaukussaan, ja hän an-

Raiskaajan tappamisesta

Olen ajatellut tätä paljon raiskauksen uhan alla elävien naisten taktiikka mielessäni. Ensinnäkin minun on sanottava, että kukaan ei tuossa tilanteessa voi tehdä väärin: kellekään ei koskaan ole oikeutta valittaa mistään mitä he saattavat ajatella tai tehdä, tai olla ajattelemta tai tekemättä, eikä mistään asenteesta jonka he saattavat ottaa tai olla ottamatta. Tämän sanottuani minun on kuitenkin sanottava myös, että eräs asia joka on auttanut joitain naisia, sekä silloin kun heitä on uhattu, että jälkeinpäin, on ollut määrillä uudelleen suhde johon he ovat huomanneet yllättäen joutuneensa. Ensimmäinen askel tässä uudelleenmäärittelyssä on muuttaa näkemystään niin, ettei näe suhdetta raiskaajan ja uhrin välisenä, vaan raiskaajan ja selviytyjän välisenä. Toisin sanoen alkaa nähdä itsensä, ei uhrina jolla ei ole vaihtoehtoja (vaikka saattaakin tiedostaa että vaihtoehtojen skaala on saattanut ainakin hetkellisesti kaveta johtuen olosuhteista joihin on ilman omaa syytään joutunut), vaan henkilönä joka aikoo käyttää mitä tahansa valitsemiaan keinoja selviytyäkseen tästä kohtaamisesta (tai olla käyttämättä, kuten jälleen itse valitsee).

Joillekin naisille tämä valinta olla selviytyjä saattaa johtaa heidät alistumaan raiskaajan fyysisiin vaatimuksiin, sallien hänen ottaa vartalonsa samalla kun sielu pysyy edelleen hänen omanaan. (Tämä on yksi näkökohdista jonka uskon Bertolt Brechtin tuoneen esiin tarinassaan yksin elävästä miehestä, joka eräänä päivänä kuulee koputuksen oveltaan. Avatessaan hän näkee ulkopuolella Tyrannin, joka kysyy "Alistutko?" Mies ei sano mitään. Hän astuu sisään. Tyranni tulee hänen taloonsa. Mies palvelee häntä vuosien ajan, kunnes Tyranni sairastuu ruokamyrkytyksestä ja kuolee.

Alla joitain otteita Derrick Jensenin kirjasta "Endgame: The Collapse of Civilization and the Rebirth of Community", teemoina Kunnialliset ja kunniaattomat ihmiset; Toivo; Väkivalta, keskustelu ja valheet; sekä Raiskaajan tappaminen.

Kunniallisista ja kunniattomista ihmisistä

...Mutta tarkoittaako joidenkin aiemmin läpikäymä indoktrinaatio sitä, ettei heitä tarvitse pysäyttää?

Tämän tiedän: Alkuperäiskansojen suhteet toisiinsa ja maahan ovat aivan erilaiset, ne perustuvat siihen että ”luonnon” nähdään muodostuvan olennoista (ihmiset mukaanlukien) joiden kanssa muodostetaan suhteita, ei hyväksikäytettävistä esineistä. Tiedän myös tämän: ne jotka toimivat suojellakseen maata jota rakastavat, toimivat suojellakseen maata jota rakastavat, ja ne jotka tuhoavat maata eivät varmastikaan rakasta sitä, eiväthän he muuten tuhoaisi sitä.

Se mitä tässä osaksi tarkoitan on, että ne jotka arvostavat esineitä ja hallitsemista enemmän kuin elämää, voivat todennäköisemmin tappaa saavuttaakseen esineitä tai hallintaa kuin jos heidän arvonsa olisivat toisin päin. Kuten näemme. Toisaalta, jos arvostamme elämää enemmän kuin hallintaa tai esineitä, on vähemmän todennäköistä että tappaisimme edes elämää puolustaaksemme. Kuten myös näemme. Näiden erilaisia arvoja omaavien ryhmien jou tuessa kahnaukseen, johtaa tämä eroavaisuus toiminnassa irvokkaan epätasaiseen kilpaan, tai jos sallit, taisteluun.

Tämä piti paikkansa Hitleriä vastaan suunniteltujen salahankkeiden kohdalla. Monet Hitleriä vastaan juonineet kiistelivät siitä pitäisikö Hitler tappaa, kun hän huolettomasti aiheutti miljoonien kuoleman. Jopa heinäkuun 20. päivänä vuonna 1944, salaliittolaisten yrittäessä vallankaappausta, he vain pidättivät Hitlerin kätyrit. Kun vallankaappaus epäonnistui samana iltana, eivät nämä samat

tiettyihin väkivallan muotoihin, kuten voi sanoa ettei halua aiheuttaa tietynlaisia kuoleman muotoja. Mutta väkivalta, samoin kuin kuolema, on yksinkertaisesti vain osa elämää, ei isompi eikä pienempi, ei enemmän tai vähemmän tärkeä kuin mikään muukaan osa. Itse asiassa se on erottamaton muista. Me kaikki osallistumme väkivaltaan päivittäin. Ainoat kysymykset koskevat meidän tiedostamisemme tasoa, ja mitä sillä tietoisuudella teemme.

ko kasvi kuolee, ja salaatinlehden syömisen, jolloin itse kasvi jää eloon.

On aineenvaihdunnan väkivaltaa, väkivaltaa jonka kehoni tekee nielimälleni ruoalle, ulostamilleni bakteereille, tunkeutuville pö-pöille joita valkosoluni tuhoavat. Oletan ettei mistään löydy niin tiukkaa pasifistia joka vastustaisi näitä väkivallan muotoja.

On ihmisille tehtyä väkivaltaa. On muille kuin ihmisille tehtyä väkivaltaa. On joille, vuorille, valtamerille tehtyä väkivaltaa. On maalle tehtyä väkivaltaa. Jotkut sanovat että on olemassa ihmisten valmistamille elottomille esineille tehtyä väkivaltaa. Toiset sanovat ettei sellaista asiaa kuin eloton esine ole olemassakaan (mutta on tärkeää muistaa, että ne jotka esittävät vastalauseita Starbucksin ikkunoita rikkoville mustan blokin jäsenille, yrittivät puolustaa yhtiötä, eivät ikkunoita).

On ihmissieluille tehtyä väkivaltaa, ja toislajisten sieluille tehtyä väkivaltaa. On keskustelulle tehtyä väkivaltaa.

On tietoisin perustein tehtyä väkivaltaa. Ja on tiedostamattomin perustein tehtyä väkivaltaa.

On hyökkäävää väkivaltaa, kuten silloin kun joku yrittää kiduttaa kuoliaaksi, ja on puolustavaa väkivaltaa, kuten silloin kun tappelee vastaan.

On vihasta tehtyä väkivaltaa, ja on rakkaudesta tehtyä väkivaltaa. On halveksunnasta tehtyä väkivaltaa. On ahneudesta tehtyä väkivaltaa. On pelosta tehtyä väkivaltaa. On vallan vuoksi tehtyä väkivaltaa. On vihasta tehtyä väkivaltaa. On eloonjäämisen puolesta tehtyä väkivaltaa.

On väkivaltaa, joka on monien näiden myrkyllistä jäljitelmää.

On yksin tehtyä väkivaltaa ja yhdessä tehtyä väkivaltaa.

On henkilökohtaista väkivaltaa – minun tai sinun, minulle tai sinulle erityisesti tekemää – ja on ei-henkilökohtaista väkivaltaa, kuten silloin kun saa myrkytyksen ruoassa olevista torjunta-aineista, torjunta-aineista joita siinä ei John Stosselin mukaan ole.

On järjetöntä väittää ettei usko väkivaltaan. Sama kuin sanoisi ettei usko kuolemaan. Ilman muuta voi sanoa ettei halua osallistua

kätyrit epäröineet tappaa juonittelijoita, tai ainakaan onnekkaampia heistä: muita he kiduttivat ennen tappamista.

Olemme nähneet tämän saman epäsuhtan kerta toisensa jälkeen sivistettyjen ja alkuperäisten ihmisten vuorovaikutuksessa. Saamme kerta toisensa jälkeen lukea kuinka alkuperäisväki toivotti sivistetyt ihmiset tervetulleiksi vieraksi, hukuttaen heidät lahjoihin, antaen heille ruokaa, turvaten heidän eloonjäämisensä, ja kerta toisensa jälkeen saamme lukea kuinka sivistetyt tappavat, ryöstävät ja orjuuttavat alkuperäisväen. Vuosia sitten kuulin intiaani-kirjailija Sherman Alexien tarinan, jossa hän toivoi että olisi ollut elossa viisi sataa vuotta sitten ottamassa vastaan Kristoffer Kolumbusta. Alexie kuvaili mitä hän olisi tehnyt Kolumbukselle jousella ja nuolella, tai kirveellä, tai pyssyllä, tai moottorisahalla, ja päätti sitten sanoen, ”Ei, en olisi tehnyt niin. Olisin kutsunut hänet sisään ja tarjonnut hänelle päivällisen, koska niin minun väkeni tekee.”

Juuri näin monet intiaanit tekivät. Jotkut oppivat ajan myötä että heidän anteliaisuutensa ja ystävällisyytensä ei ollut vain väärin suunnattua, vaan tässä tapauksessa itsetuhoisaa. Jotkut intiaanit tietenkin tappelivat vastaan. Ja kun he näin tekevät? ”Sodassa he tappavat joitakin meistä; me tuhoamme heidät kaikki.” [Thomas Jefferson]

Näemme tämän saman seikan tänään, jokaisen päivän jokaisena hetkenä. Ne jotka pyörittävät hallituksia ja suuryhtiöitä valehtelevat, varastavat, huijaavat, murhaavat, vangitsevat kiduttavat, ryöstävät, aiheuttavat katoamisia aivan rutiininomaisesti. He valmistavat ja käyttävät määrättömästi aseita. Me toisaalta teemme tosi makeita paperimassanaamareita ja nasevia kylttejä. Jotkut meistä jopa kirjoittavat todella paksuja kirjoja. Me yritämme toimia kunniallisesti.

Ei tietenkään ole mitään väärin siinä että toimii kunniallisesti, ja että on myötätuntoinen. Ne molemmat ovat hyviä ja tärkeitä asioita. Näiden ominaisuuksien odotetaan ohjaavan elämiämme. Mutta mitä teemme kun kohtaamme ihmisiä jotka eivät itse ole kunniallisia, eivätkä osaa tuntea myötätuntoa?

Osa ongelmaa on että hyväksikäyttäjät yleensä ottaen tietävät mitä haluavat, ja tietävät mitä tehdä saadakseen sen. He haluavat hallita kaikkea mitä suinkin voivat, ja tuhota kaiken mitä eivät voi hallita. He tekevät mitä tahansa päästäkseen siihen. Me toisaalta emme suurimmaksi osaksi edes tiedä mitä haluamme, emmekä joka tapauksessa ole varmoja mitä olemme valmiita tekemään siihen päästäksemme.

Minä tiedän mitä haluan. Haluan elää maailmassa jossa on joka vuosi enemmän lohia kuin edellisenä vuonna, maailmassa jossa laulavia muuttolintuja on joka vuosi enemmän kuin edellisenä vuonna, maailmassa jossa on vanhoja metsiä joka vuosi enemmän kuin edellisenä vuonna, maailmassa jossa jokaisen äidin rintamaidossa on joka vuosi vähemmän dioksiinia kuin edellisenä vuonna, maailmassa jossa on villejä tiikereitä ja harmaakarhuja ja suuria apinoita ja purjekaloja ja miekkakaloja. Haluan elää elettäväksi kelpaavalla planeetalla.

Ja tiedän mitä teen päästäkseni siihen. Kysymys kuuluu: Liitytkö mukaan yritykseen?

Minun ei ehkä pitäisi nälviä Stosselia. Hän ei ole ainoa valehtelija. Koko kulttuuri perustuu valheisiin, kaikkein intiimeimmältä ja henkilökohtaisimmalta tasolta aina kaikkein globaaleimpaan asti. Kekseliäimmät koskaan kirjoittamani rivit olivat kirjassa *A Language Older Than Words*: ”Jotta voisimme ylläpitää elämäntapaamme, meidän on kerrottava valheita toisillemme, ja etenkin itsellemme. Valheiden ei välttämättä tarvitse olla erityisen uskottavia, riittää vain että ne nostetaan aidaksi totuutta vastaan. Nämä aidat totuutta vastaan ovat välttämättömiä, koska ilman niitä monet kurjat teot kävisivät mahdottomiksi. Totuutta pitää välttää hinnalla millä hyvänsä.” Hyväksikäyttävien perheiden jäsenet valehtelevat toisilleen ja itselleen suojellakseen väkivallantekijöitä (he vakuuttavat itselleen – ja väärintekijät, ja koko perherakenne vakuuttaa heille – että he suojelevat itseään), ja säilyttääkseen väkivaltaiset sosiaaliset rakenteensa ehjinä. Tämän hyväksikäyttävän kulttuurin jäsenet valehtelevat toisilleen ja itselleen suojellakseen kulttuurin väkivallantekijöitä, ja säilyttääkseen tämän kulttuurin väkivaltaiset sosiaaliset rakenteet koskemattomina. Todistelemme itsellemme että voimme tuhota planeetan – tai paremminkin, niille meistä jotka välittävät, että voimme antaa tuhota sen – ja jatkaa elämää sillä. Todistelemme itsellemme että voimme ainaisesti käyttää enemmän energiaa kuin mitä saamme auringosta vuosittain. Todistelemme itsellemme että valtamerien suurten kalojen vähentyminen 90 prosentilla ei välttämättä ole kohtuutonta. Todistelemme itsellemme että jos olemme tarpeeksi rauhallisia, niin vallanpitäjät lopettavat tappamisen. Todistelemme itsellemme että sivilisaatio on kaikkein suotavin sosiaalisen järjestyksen muoto, tai oikeastaan ainoa. Todistelemme itsellemme että asiat menevät kyllä ihan hyvin.

Stossel ei ole ainoa valehtelija.

On muunlaisia väkivallan muotoja. On väkivaltaa, jota meidän on väistämättä tehtävä syödäksemme, tapammepa sitten kaloja tai kaurajuurta. Ja tietenkin voimme tehdä eron näiden väkivallan muotojen välille, eläimille, kasveille ja sienille tehtävän väkivallan välille. Voimme erottaa toisistaan porkkanan syömisen, jolloin ko-

Nämä tosiasiat – että taimet ovat eri asia kuin vanhat puut, että puupellot ovat eri asia kuin metsät, ja että valkohäntäpeurojen lukumäärän lisääntyminen ei merkitse metsien lisääntymistä – eivät ole sen paremmin ristiriitaisia kuin älyllisesti haastaviakaan. Ne eivät ole mielipiteitä. Ne ovat yhtä kirkkaita tosiasioita kuin se että vesi on märkää ja tuli on kuumaa ja vanhat metsät ovat vanhoja. Tämä tarkoittaa ettei hänellä enää ollut ensimmäistä tekosyytä, tietämättömyyttä. Stossel saattaa olla tyhmä, tai sitten ei. Siitä minulla ei ole kokemusta. Mutta hänen tapauksessaan tiedän vastauksen kysymyksen jälkimmäiseen osaan. Kuten Streicher, hän tekee väkivaltaa valehtelemalla: vahingoittamalla totuutta, vahingoittamalla sanojen ja keskustelun sakraalisuutta, vahingoittamalla meidän psyykeitämme, ja valmistamalla tietä metsien lisääntyvälle raikaisemiselle. Kuten Streicher, voi olla että hän ei ole niin suoraan osallinen luonnonmaailmaa vastaan tehtyjen rikosten fyysiseen toteuttamiseen kuin Hurwitzin kaltaiset ihmiset. Mutta minun kantani on, että hänen rikoksensa ei sillä perusteella ole yhtään vähemmän vakava. Yksikään hallitus tai yhtiö maailmassa ei olisi voinut ryhtyä laatimaan ja toteuttamaan metsien joukkotuho-ohjelmaa ilman ihmisiä jotka tukevat ja kannattavat niitä. Stossel on ottanut tehtäväkseen opettaa kansaa, tuottaa niitä jotka ajavat metsätuhon asiaa ja jopa vaativat sitä, opettaen heille vihaa totuutta kohtaan ja vihaa luonnonmaailmaa kohtaan, myrkyttäen heidät sillä. Metsätuhoja ei koskaan voisi tapahtua ilman häntä ja hänen kaltaisiaan. Ilman häntä ja muita hänen kaltaisiaan, estettäisiin Hurwitzeja, Weyerhaeusereita ja muita saman kaltaisia tuhoamasta maaperustojamme. ...

Kaikki kirjoittajat ovat propagandisteja. Se ei tarkoita että olemme kaikki valehtelijoita. Jotkut ovat valehtelijoita. Toiset eivät.

En ole koskaan tavannut John Stosselia, mutta vihaan häntä. Vihaan häntä siitä mitä hän tekee metsille, ja maailmalle, ja mitä hän tekee keskustelulle. Vihaan häntä koska hän on valehtelija. Vihaan häntä koska hänen valheensa vahingoittavat niitä joita rakastan.

Toivosta

Olen pilkannut toivoa jo vuosien ajan. Suoraan sanoen minulla ei ole sitä paljoakaan, ja minusta on hyvä niin. Toivo osaltaan pitää meitä kahlittuna järjestelmään. Ensinnäkin on olemassa perätön toivo siitä että järjestelmä saattaisi yllättäen jotenkin käsitämättömästi muuttua. Tai teknologia pelastaa meidät. Tai Suuri Emo. Tai olennot Alfa Centaurilta. Tai Jeesus Kristus. Tai joulupukki. Jokainen näistä perättömistä toivoista – kaikki tämä voimamme luovuttaminen muille – johtaa toimimattomuuteen, tai ainakin tehottomuuteen: kuinka olisi esimerkiksi Philip Berrigan¹ toiminut jos hän ei olisi uskonut – toivonut – että Jumala lunastaa hänet vapaaksi?

Se, ettei 50- ja 60-luvuilla ollut turvapaikkoja pahoinpidellyille naisille, oli yksi syy siihen, että äitini pysyi yhdessä isäni kanssa. Toinen syy oli kuitenkin perätön toive siitä että isä voisi muuttua. Perättömät toiveet, kuten olen toisaalla kirjoittanut, sitovat meidät sietämättömiin tilanteisiin, ja tekevät meidät sokeiksi todellisille mahdollisuuksille. Uskooko kukaan todella, että Weyerhaeuser² lopettaa metsätuhot jos pyydämme kauniisti? Uskooko kukaan todella että Monsanto lopettaa monsantoilunsa jos pyydämme kauniisti? Jos vain saamme vihreät hallitukseen, tämä ajattelutapa tahtoo sanoa, niin asiat ovat hyvin. Jos vain saamme läpi tämän tai tuon lain, niin asiat ovat hyvin. Hevonpaskaa. Asiat eivät tule olemaan hyvin. Ne ovat jo nyt huonosti, ja ne muuttuvat yhä pahemmiksi.

¹ Philip Berrigan (1923-2002) oli amerikkalainen rauhanaktivisti, kristillinen anarkisti ja roomalaiskatolinen pappi, joka istui kaiken kaikkiaan 11 vuotta elämästään vankiloissa kansalaistottelemattomuudesta sotaa vastaan (wikipedia)

² Eräs maailman suurimmista sellu- ja paperiyhtiöistä

Yksi ovelimmista asioista joita natsit tekivät juutalaisille, oli sulauttaa järkeily, sulauttaa toivo osaksi itseään. Jokaisessa vaiheessa matkan varrella oli rationaalisesti ajatellen juutalaisten parhaaksi olla vastustamatta: monet juutalaiset toivoivat – ja tätä toivoa natsit kylvivät – että jos he toimisivat yhteistyössä, noudattaisivat vallassa olevien laatimia sääntöjä, niin heidän elämänsä ei muuttuisi huonommaksi, eikä heitä murhattaisi. Ottaisitko henkilökortin mieluummin kuin vastustaisit ja mahdollisesti kuolisit? Siirtäisitkö ghettoon (reservaattiin, leiriin, mihin ikinä) mieluummin kuin vastustaisit ja mahdollisesti kuolisit? Nousisitko karjavuonun mieluummin kuin vastustaisit ja mahdollisesti kuolisit? Menisitkö suihkuihin mieluummin kuin vastustaisit ja mahdollisesti kuolisit?

Mutta kerron sinulle jotain tärkeää: niistä juutalaisista jotka osallistuivat Varsovan gheton kapinaan, mukaanlukien ne jotka osallistuivat tehtäviin joita he pitivät varmana itsemurhana, selvisi hengissä useampi kuin niistä jotka mukautuivat. Älä koskaan unohda sitä.

Eivät yksin perättömät toiveet pidä mukautuvia kahlittuina. Toivo itsessään pitää.

Toivo, niin meille kerrotaan, on majakkamme pimeydessä. Se on valomme pitkän, pimeän tunnelin päässä. Se on valonsäde joka vastoin kaikkia odotuksia pääsee vankikoppeihimme. Se on syympä pöytä elossa, suojamme epätoivoa vastaan (jota täytyy välttää hinnalla millä hyvänsä, myös mielenterveytemme ja maailman tuhoutumisen hinnalla). Kuinka voimme jatkaa jollei meillä ole toivoa?

Meille kaikille on opetettu, että toivo jostain paremmasta tulevaisuudesta – kuten toivo jostain paremmasta, tulevasta Taivaasta – on, ja sen täytyy olla turvamme tämänhetkessä murheessa. Muistat varmasti tarinan Pandorasta. Hänelle annettiin tiukasti sinetöity rasia, ja kiellettiin koskaan avaamasta sitä. Uteliaisuuttaan hän kuitenkin avasi sen, ja niin lensivät ulos vitsaukset, murhe ja pahanteko, eivät ehkä tuossa järjestyksessä. Liian myöhään hän paiskasi kannen kiinni. Vain yksi asia jäi rasiaan: toivo. Tarinan

rien, sienten, salamanterien, kiislojen, puiden, saniaisten jne., kaikkien yhdessä toimivien ja elävien keskuudessa. Varsin perusjuttua. Mutta, hän kysyi, eikö jonkinlaista villielämää ole nykyään enemmän kuin koskaan ennen? Vastasin kertomalla hänelle että yksi Forest Servicen¹ ja metsäteollisuuden kertomista klassisista valheista on, että koska nykyään on enemmän valkohäntäpeuroja kuin aiemmin, tämä tarkoittaa että metsien on oltava paremmassa kunnossa. Ongelma on, että valkohäntäpeurat pitävät metsänrajoista, joten valkohäntäpeurojen runsaus ei kerro metsien runsaudesta: se kertoo metsänrajojen runsaudesta, joka todellisuudessa merkitsee avohakkuuden runsautta. Väite, että valkohäntäpeurojen lisääntyminen merkitsee metsien lisääntymistä, minä jatkoin, on vain yksi uusi valhe vanhojen lisäksi.

Puhuin hänen kanssaan yli tunnin, ja loppua kohti hän vaikutti todella ymmärtävän nämä näkökohdat. Tein selväksi, että tällaisen Stosselin loikan – siitä että sanoo puita olevan enemmän kuin 70 vuotta sitten, siihen että väittää ettei metsätuho ole totta – voi tehdä vain joko olemalla tietämätön näistä lähtökohdista, tai valehtelemalla. Kuten George Draffan ja minä kirjoitimme kirjassa *Strangely Like War*, ”Pelkkä viittaus siihen suuntaan että viidenkymmenen vuoden kierrolla pidettävä puupelto edes etäisesti muistuttaa elävää metsää on joko poikkeuksellisen ja itsepintaisen tietämätöntä, tai tarkoituksellisen harhaanjohtavaa. Niin tai näin, ne jotka väittävät näin ovat sopimattomia tekemään metsänhoitoa koskevia päätöksiä.” Hän ymmärsi sen. Lähetimme hänelle kopion kirjasta. Hän sanoi että he saattavat ottaa minut mukaan ohjelmaan. He eivät ottaneet, eikä siinä mitään. Mutta keskeinen kohta on tässä. Stossel teki ohjelman joka tapauksessa. Lisäksi hän selkeästi sanoi että valkohäntäpeurojen lisääntyminen on merkki siitä ettei metsätuhoja ole tapahtumassa. Hänelle oli tehty täysin tietäväksi että hänen väitteensä eivät ole tosia. Hänet tehtiin täysin tietoiseksi tosiasioista.

---

¹ Metsähallitusta vastaava valtion virasto Yhdysvalloissa

ruskoululaisten kanssa tehdyt haastattelut saadakseen ne näyttämään siltä, että olisimme sanoneet asioita joita emme sanoneet, ja ikään kuin emme olisi pystyneet vastaamaan kysymyksiin joihin olimme vastanneet. Hän koosti pätkän niin että lapset näyttäisivät typeryksiltä.” Toinen kutsui häntä ”planeetan pahimmaksi paskiaiseksi,” mikä kertoo aika paljon. Ja nyt minulla on yksi Stossel-tarina lisää liitettäväksi todistusaineistoon hänen seurattessaan Streicherin haamua oikeusjuttuluettelossa. Vähän aikaa sitten eräs 20/20:n toimittajista soitti minulle. Hän halusi puhua kanssani metsätuhoista. Seuraava ”myytti” jonka Stossel aikoo paljastaa, hän kertoi, on että [Pohjois-Amerikan] mantereen metsät ovat tuhoutumassa. Sanoohan metsäteollisuus kuitenkin, että nykyään tällä mantereella on enemmän puita kuin seitsemänkymmentä vuotta sitten. Hän halusi vastineen ympäristönsuojelijalta. Kerroin hänelle, että 95% tämän mantereen alkuperäisistä metsistä on mennyttä, ja että niissä metsissä elävät olennot ovat kadonneet tai katoamassa. Hän toisti metsäteollisuuden väitteen ja kertoi että Stossel aikoo käyttää sitä perusteluna sanoessaan ”Älä ny viitti! Metsät eivät ole tuhoutumassa!”

Sanoin, että metsäteollisuuden väitteessä on kaksi julkilausumatonta lähtökohtaa, ja muistutin häntä propagandan ensimmäisestä säännöstä: jos voit huomaamatta ujuttaa perimmäiset lähtökohtasi ihmisille, he ovat sinun. Ensimmäinen lähtökohta on se järjetön olettamus, että 25-senttinen taimi olisi sama asia kuin tuhat vuotta vanha puu. Varmaankin taimia saattaa olla tänään enemmän, mutta vanhoja puita on helvetin paljon vähemmän. Ja monet isot metsäyhtiöt hakkaavat puita viidenkymmenen vuoden kierrolla, joka tarkoittaa että puut eivät ennätä ikinä edes nuoruusikänsä niin kauan kuin sivilisaatio pysyy pystyssä. Toinen lähtökohta on aivan yhtä mielenvikainen olettamus, että yhtä ainoaa lajia, douglas-kuusta, (viidenkymmenen vuoden kierrolla!) kasvava puupelto on sama kuin terve metsä, että metsä on vain joukko samanlaisia puita jotka kasvavat mäenrinteessä, sen sijaan että se olisi sitä mitä se todella on, suhteiden verkko joka tuikkii esimerkiksi lohien, myy-

mukaan toivo oli ”ainoa hyvä jonka rasia sisälsi monien pahojen lisäksi, ja tähän päivään asti se on säilynyt ihmisen ainoana lohtuna epäonnessa.” Ei minkäänlaista mainintaa siitä että toiminta saattaisi olla lohtu epäonnessa, tai siitä että todella tekisi jotain oman epäonnensa lievittämiseksi tai poistamiseksi. (Latinan Fortuna, sukua latinan sanoille fort-, fors, sattuma, onni: tämä viittaa tietenkin siihen että epäonni, jossa toivon oletetaan meitä lohduttavan, on vain hiton paha tuuria, eikä se riipu sellaisista olosuhteista joita me saattaisimme pystyä muuttamaan: en näe miten huono onni liittyisi nykyisessä tilanteessa niihin kurjiin valintoihin, joita teemme päivittäin salliessamme sivilisaation jatkaa maan tuhoamista.)

Mitä paremmin ymmärrän toivoa, sitä paremmin käsitän että toivo, sen sijaan että se lohduttaisi, ansaitsi alusta alkaen paikkansa rasiassa vitsauksien, murheen ja pahanteon rinnalla; että se palvelee vallassa olevien tarpeita aivan yhtä varmasti kuin usko etäiseen Taivaaseen; että toivo ei ole lopulta mitään muuta kuin maallinen versio vanhasta tutusta taivas/nirvana -aivopesusta.

Toivo on itse asiassa kirous, perikato.

En sano näin ainoastaan ihastuttavan buddhalaisen sanonnan innoittamana, ”Toivo ja pelko jahtaavat toistensa häntiä” – ilman toivoa ei ole pelkoa – en vain siitä syystä että toivo johtaa meidät pois tästä hetkestä, pois siitä keitä ja missä me olemme juuri nyt, ja kohti jotain kuvitteellista tulevaa olotilaa. Sanon tämän sen takia mitä toivo on.

Enemmän tai vähemmän jokainen meistä ruikuttaa enemmän tai vähemmän loputtomasti toivosta. Et uskoisi – tai ehkä uskoisitkin – kuinka monien lehtien yhtä monet toimittajat ovat sanoneet haluavansa, että kirjoitan maailmanlopusta, ja sen jälkeen vaatineet minua ”varmistamaan että jätät lukijoille toivon tunteen.” Mutta mitä toivo tarkalleen ottaen on? Viime keväänä pitämäni puheen aikana joku pyysi minua määrittämään sen. En osannut, ja niin-pä käänsin kysymyksen takaisin yleisölle. Tällaiseen määrittelmään me lopulta yhdessä päädyimme: Toivo on kaipua tulevaisuuden

olosuhteisiin, joiden muotoutumiseen ei itsellä ole osaa. Se tarkoittaa että on pohjimmiltaan voimaton, kyvytön.

Ajattele sitä. En esimerkiksi aio sanoa että toivon syöväni jotain huomenna. Teen vain niin. En toivo että hengitän uudelleen juuri nyt, tai että kirjoitan loppuun tämän lauseen. Teen vain ne. Toisaalta toivon, että kun seuraavan kerran nousen lentokoneeseen, se ei tipahda. Jonkin toivominen merkitsee ettei itsellä ole siihen liittyen mitään osaa.

Hyvin monet ihmiset sanovat toivovansa että vallitseva kulttuuri lopettaa maailman tuhoamisen. Sanomalla niin he ovat taanneet sen jatkumisen ainakin lähitulevaisuudessa, ja antaneet sille vallan jota sillä ei ole. He ovat myös luopuneet omista voimistaan.

En toivo että hopealohet selviävät. Teen mitä vaaditaan jotta vallitseva kulttuuri ei aja niitä sukupuuttoon. Jos hopealohet haluavat lähteä siitä syystä etteivät pidä siitä miten heitä kohdellaan – ja kuka voisi heitä syyttää? – niin sanon hyvästi ja jään kaipaamaan niitä, mutta jos he eivät halua lähteä, en anna sivilisaation tappaa niitä lopullisesti. Teen mitä ikinä on tarpeen.

En toivo että sivilisaatio romahtaa mahdollisimman pian. Minä teen mitä tarvitaan sen toteuttamiseksi.

Kun käsitämme miten suuri kyky meillä on vaikuttaa, ei meidän enää tarvitse ”toivoa” lainkaan. Me vain teemme homman. Varmistamme että lohet selviävät. Varmistamme että preeriakoirat selviävät. Varmistamme että tiikerit selviävät. Teemme mitä ikinä on tarpeen.

Casey Maddox kirjoitti, että toiminta alkaa siitä mihin filosofia loppuu. Sanoisin lisäksi, että kun lakkaamme toivomasta ulkopuolista apua, kun lakkaamme toivomasta että tämä kamala tilanne jossa olemme ratkeaa jotenkin itsestään, kun lakkaamme toivomasta että tilanne ei jotenkin muuttuisi pahemmaksi, niin olemme lopulta vapaita – todella vapaita – ryhtymään rehellisesti työskentelemään sen perusteelliseksi ratkaisemiseksi. Sanoisin, että kun toivo kuolee, toiminta alkaa.

teuttamaan heidän käskyjään.” Sama pätee tietenkin nykyään mediayhtiöiden osaan hallitusten ja suuryhtiöiden toteuttamissa hirtuutöissä, sikäli kun niiden välillä on mitään merkittävää eroa.

Vuosien ajan olen kysynyt itseltäni (ja lukijoiltani) ovatko nämä propagandistit – joita yleisesti kutsutaan yhtiöiden toimittajiksi tai kapitalisti-toimittajiksi – pahoja vai tyhmiä. Olen joka päivä kahden vaiheilla. Useimmiten uskon että he ovat kumpaaakin. Mutta tänään uskon että he ovat pahoja. Selitän miksi. Olette ehkä kuulleet John Stosselista. Hän on 20/20-nimisen ohjelman pitkäaikainen analyttikko ja nyt vetäjä, ja hänet tunnetaan parhaiten ohjelman maineikkaimmasta ”Give Me A Break” (Älä ny viitti) -osiosta, jossa hän omalla kielellään ilmaistuna kumooa yleisesti totena pidettyjä myyttejä. Useimmat meistä muista kutsuisi hänen touhujaan ”yhtiöiden puolesta valehtelemiseksi.” Hän esimerkiksi väitti eräässä jaksossaan että ”luonnonmukaisten [vihannesten] ostaminen saattaa tappaa sinut.” Hän väitti että erityisestä toimeksiantosta tehdyissä tutkimuksissa ei ollut löydetty torjunta-ainejäämiä sen paremmin luonnonmukaisesti kuin torjunta-ainellakaan viljellyistä hedelmistä ja vihanneksista, ja tämän lisäksi oli huomattu että luonnonmukaisen ruoan pinnalla on vaarallisia E. coli -bakteerikantoja. Mutta tutkijat joita Stossel lainasi, totesivat myöhemmin että hän esitti heidän tutkimuksensa väärin. He eivät löytäneet mitään torjunta-aineita siitä syystä, etteivät he koskaan tehneet torjunta-ainetestejä (niitä ei koskaan pyydetty). Lisäksi he sanoivat että Stossel esitti väärin E. coli -bakteereja koskevat testit. Stossel kieltäytyi julkaisemasta oikaisua. Vielä pahempaa oli, että kanava lähetti ohjelman uudestaan kaksi kertaa. Ja vielä tätäkin pahempaa: myöhemmin kävi ilmi että jo kolme kuukautta ennen ensimmäistä lähetystä 20/20:n johtava ohjaaja Victor Neufeld tiesi koetuloksista ja tiesi Stosselin valehtelevan.

Tämä ei ole mitenkään epätavallista Stosselille ja yhtiölle. Juttelin vastikään erään ympäristöasiantuntijan opettajan kanssa, jota Stossel oli haastatellut. Hän sanoi että ”Se ei ollut mitään muuta kuin suunniteltua loanheittoa. Hän leikkeli ja pilkkoi minun ja pe-

tekemättä. Kävelin eräänä yönä, vuosia sitten, ulos ruokakaupasta. Mies, joka oli selvästikin koditon ja aivan yhtä selvästi alkoholisti (ja humalassa), lähestyi minua pyytäen rahaa. Sanoin hänelle, ihan rehellisesti, ettei minulla ollut pikkurahaa. Hän kiitti minua siitä huolimatta kohteliaasti, ja toivotti minulle hyvää iltaa. Jatkoin matkaani. Kuulin miehen sanovan jotain jollekin takanani. Sitten kuulin toisen miehen äänen sanovan ”Mene helvettiin siitä!”, ja tätä seurasi nyrkin iskusta kuuluva tömähdys. Kääntyessäni takaisin näin nuoren, bisnespukuun pukeutuneen sliippitukan hakkaavan koditonta miestä nyrkillä naamaan. Otin askelen heitä kohti. Ja sitten? En tehnyt mitään. Katsoin kun bisnesmies löi vielä pari kertaa, pyyhkäisi kämmenselkensä housuihinsa ja käveli sitten hartiat jäykkänä pois, autollensa. Otin toisen askelen kohti koditonta miestä. Hän käänsi kasvonsa minuun päin. Hänen silmistään näin ettei hän tuntenut mitään. En sanonut sanaakaan. Menin kotiin.

Jos joutuisin uudestaan samaan tilanteeseen, en enää tekisi tätä toimimattomuuden ja vaikenemisen väkivaltaa. Olisin astunut väliin, ja olisin sanonut suoraa väkivaltaa tehneelle miehelle, ”jos haluat lyödä jotain, lyö edes jotain joka lyö takaisin.”

Väkivaltaa voi tehdä valehtelemalla. Aiemmin tässä kirjassa mainitsin, että toimittaja Julius Streicher hirtettiin Nürnbergissä hänen osallisuudestaan natsi-holokaustin lietsomiseen. Näin yksi syyttäjä sanoi hänestä: ”Voi olla totta että tämä syytetty on vähemmän suoraan osallinen juutalaisia vastaan tehtyjen rikosten fyysiseen toteuttamiseen. Syyttäjän kanta on, että tämä rikos ei sillä perusteella ole yhtään vähemmän vakava. Yksikään hallitus maailmassa ... ei olisi voinut ryhtyä laatimaan ja toteuttamaan joukkotuhoohjelmaa jollei sillä olisi ollut ihmisiä jotka tukisivat ja kannattaisivat sitä. Streicher otti tehtäväkseen opettaa kansaa, tuottaa murhaajia, opettaa heille vihaa ja myrkyttää heidät sillä. Alkuaikoina hän saarnasi vainon puolesta. Kun vainot alkoivat, hän saarnasi tuhoamisen ja hävittämisen puolesta. ... [N]äitä rikoksia ... ei olisi koskaan voinut tapahtua ilman häntä ja hänen kaltaisiaan. Ilman häntä ei Kaltenbrunnereilla, Himmlereillä ... olisi ollut ketään to-

Väkivalta, keskustelu ja valheet

Olen varma että tähän mennessä me kaikki olemme jo kuulleet kliseen siitä kuinka eskimoilla on jotain 97 sanaa lumelle. Loppujen lopuksi se on tavallaan paskapuhetta. Ensinnäkään he eivät ole eskimoita vaan Inuiteja. Toiseksi heidän lumea merkitsevien sanojen käännökset eivät ole ollenkaan niin jännittäviä, vähän niinkuin ”kuohkea lumi”, ”kova lumi”, ”kylmä lumi” ja niin edelleen. Heillä on näin monta sanaa lumelle siitä tyystä, ettei heillä ole aivan samanlaisia adjektiivimuotoja kuin englannin kielessä.

Tämän myötä sanottakoon, että me kuitenkin tarvitsemme enemmän sanoja väkivallalle. On järjetöntä että samaa sanaa käytetään kuvaamaan kuinka joku raiskaa, kiduttaa, runtelee ja tappaa lapsen; ja kuinka joku pysäyttää näin tekevän ampumalla häntä päähän. Että samaa sanaa, jota käytetään kuvaamaan kuinka vuorileijana tappaa peuran yhdellä nopealla puraisulla selkärankaan, käytetään myös kuvaamaan kuinka sivistetty ihminen pahoinpitelee rikoksesta epäillyn henkilön lasta, tai räjäyttää perheen taivaan tuuliin kuuden tonnin pommilla. Samaa sanaa jota käytetään usein kuvaamaan ikkunan särkemistä (liittovaltion viranomaiset pitävät ELFiä ja ALFiä pahimpana maan sisäisenä ”terroristi”uhkana, vaikkeivät nämä ole koskaan vahingoittaneet ketään: heidän ”väkivaltansa” on omaisuuden tuhoamista) käytetään kuvaamaan myös toimitusjohtajan tappamista, ja sitä kuinka tuo toimitusjohtaja tuottaa myrkkyyjä, jotka aiheuttavat ihmisille syöpää ympäri maailmaa. Korjaus tähän: viimeksi mainittuahan ei kutsuta väkivallaksi vaan tuotannoksi.

Joskus ihmiset kertovat minulle olevansa kaikkia väkivallan muotoja vastaan. Jokunen viikko sitten sain puhelun pasifisti-

aktivistilta joka sanoi että ”väkivallalla ei koskaan saavuteta mitään, ja sitä paitsi se on tosi typerää.”

”Minkälaisia väkivallan muotoja vastustat” kysyin.

”Kaikenlaisia.”

”Miten syöt? Entä ulostatko? Porkkanoiden ja suolistobakteerien näkökulmasta nuo toiminnat ovat hyvin väkivaltaisia.”

”Älä ole naurettava,” hän sanoi. ”Tiedät vallan hyvin mitä tarkoitan.”

Itse asiassa en tiennyt. Tavallisesti käyttämämme väkivallan määritelmät ovat mahdottoman epämääräisiä, etenkin siihen nähden kuinka tunnepitoinen, moraalisesti latautunut, olemassaolon kannalta elintärkeä ja poliittisesti merkittävä sana on kyseessä. Tämä epämääräisyys tekee väkivaltaa käsittelevästä puheestamme vieläkin merkityksettömämpää kuin mitä se muuten olisi – mikä kertoo paljon.

Tuo keskustelu pasifistin kanssa sai minut todella ajattelemaan, ensin väkivallan määritelmiä ja toiseksi luokittelua. Mitä ensin mainittuun tulee, on niitä jotka osoittavat, aivan oikein, englannin kielen väkivaltaa (violence) ja mm. vahingoittamista, satuttamista ja raiskaamista (violate) tarkoittavien sanojen välillä olevan yhteyden, ja sanovat että vuorileijona, koska se ei vahingoita peuraa vaan vain tappaa sen syödäkseen, ei itseasiassa tee väkivaltaa. Samoin ei peuran tappava ihminenäkään tee väkivaltaa niin kauan kuin saalistaja, tässä tapauksessa ihminen, ei vahingoita perimäistä saalistaja/saalis-suhdetta; toisin sanoen niin kauan kun saalistaja ottaa vastuuta toisen yhteisön jatkumisesta. Vahingoittaminen, ja siten väkivalta, tulisi kuvaan vain tuon siteen särkyessä. Pidän tästä määritelmästä paljon.

Tässä on toinen määritelmä josta pidän, eri syistä tosin: ”Väkivallanteko on mikä tahansa teko joka aiheuttaa fyysistä tai psyykkistä haittaa toiselle.” Pidän tästä, koska sen laajuus muistuttaa meitä siitä että väkivalta on läsnä kaikkialla, ja siten mielestäni hieman purkaa väkivaltaa ympäröivää myyttisyyttä. Sanot siis vastustavasi väkivaltaa? No, siinä tapauksessa vastustat elämää. Vastustat kaik-

kea muutosta. Tärkeäksi kysymykseksi nousee millaisia väkivallan muotoja vastustat.

Joka tietenkin johtaa toiseen asiaan jota olen ajatellut: väkivallan luokkiin. Jos otamme luvan olla hieman ad hoc, voimme helposti jakaa väkivallan erilaisiin tyyppeihin. On esimerkiksi olemassa ero tarkoittamattoman ja tarkoituksellisen väkivallan välillä: ero sen välillä astuuko vahingossa etanan päälle vai tekeekö niin tarkoituksella. Sitten on olemassa tarkoittamattoman mutta täysin odotettavissa olevan väkivallan luokka: aina kun ajan autoa, voin odottaa varmuudella murskaavani hyönteisiä tuulilasiin: tämän tai tuon tietyn hyönteisen tappaminen on onnettomuus tai vahinko, mutta joidenkin hyönteisten kuolema on väistämätöntä siihen nähden mitä teen. Sitten olisi tehtävä ero suoraan, itse tekemääni väkivaltaan, ja väkivaltaan jonka käsken tehtäväksi. Oletettavastikaan George Bush ei ole henkilökohtaisesti kuristanut irakilaisia lapsia, mutta hän on määrännyt heitä kuolemaan määrätessään hyökkäyksen maahan (tämän tai tuon irakilaislapsen kuolema saattaa olla vahinko, mutta joidenkin lasten kuolema on väistämätön siihen nähden mitä hän käskää tekemään). Toisenlaista väkivaltaa olisi järjestelmällinen, ja siksi usein näkymätön väkivalta: Olen jo kauan tiennyt että tietokoneen valmistaminen kulluttaa keskimäärin kaksi tonnia raaka-aineita (n. 240kg fossiilisia polttoaineita, 20kg kemikaaleja ja 1600 litraa vettä; kaksi kiloa fossiilisia polttoaineita ja kemikaaleja sekä 30 litraa vettä kuluu pelkästään yhden muistipiirin valmistamiseen.) Tietokone-ostokseni kantaa mukanaan nuo kätkeyt väkivallan muodot.

Myös tekemättä jättämisessä on väkivaltaa: koska kunnan saksalaiset eivät seuranneet Georg Elserin esimerkkiä ja yrittäneet poistaa Hitleriä, olivat he syyllisiä vaikutuksiin jotka Hitlerillä oli maailmaan. Ollessani purkamatta patoja olen syyllinen siihen vaikutukseen mikä niillä on maaperustaani.

Väkivaltaa voi tehdä vaikenemalla. Kerron nyt jotain mitä tein, tai pikemminkin jätin tekemättä, joka tuottaa minulle enemmän häpeää kuin mikään mitä olen koskaan eläissäni tehnyt tai jättänyt